

НАТО билан танишинг

Тўларок маълумотга эга бўлмоқчимсиз? Бизнинг вебсайтимизга ташриф буюринг: www.nato.int

Одамлар ҳимояси

Биз кўпинча хавфсиз ва иқтисодий мустаҳкам атроф-муҳитда эркин юришимизни оддий ҳолат деб биламиз. Кундалик ҳаётимизнинг ҳартомонлама хавфсизлиги турмушимизнинг асосидир.

Янги хавф-хатарлар билан кураш

Хавф-хатар табиати ўзгариб бораётганлиги сабабли, тинчликни сақлаш воситалари ҳам ўзгариши керак. НАТО ўз мудофаа имкониятларини бугунги кундаги хавф-хатарларга қарши йўналтирмоқда. Тероризмга қарши кураш, кучсиз давлатлар ва, оммавий қирғин қуроллари каби, бошқа хавфсизлик хатарларига НАТО ўзининг ҳарбий кучларини мувофиқлаштирмоқда ва кўпмиллатли ёндашувлар ривожлантирмоқда.

Ҳамкорликни мустаҳкамлаш

Мулоқот ва ҳамкорликни ўрнатиш учун тинч муносабатларни ва халқаро ҳолатни чуқур тушуниш муҳимдир масаладир.

Аъзолар ва ҳамкор мамлакатларга хавфсизлик масалалари бўйича маслаҳатлар ўтказиш, ишончли муносабатларни куриш ва келажақда низоларнинг олдини олиш учун НАТО ноёб имкон яратди.

Амалий ҳамкорлик ва кўптомонлама ташаббуслар орқали мамлакатлар хавфсизлигининг янги муаммоларига биргаликда қарши чиқишмоқда.

Тинчлик ва барқарорликни куриш

Барқарорликнинг афзалликларидан бир пайтнинг ўзида кўп томонлар наф қўриши мумкин. Кескинлик хавфсизлик учун хатар туғдирадиган минтақаларда барқарорликни ўрнатиш жуда муҳимдир. Шунинг учун НАТО танглик ҳолатларни бартараф этиш ишларида бошқа халқаро ташкилотлар билан биргаликда фаол иштирок этади.

Аъзо ва ҳамкор мамлакатлар

Шимолий Атлантика Шартномасини имзолаганлар, 1949 йили 4 апрель.

АЪЗО МАМЛАКАТЛАР (САБУ ТҲВ ИЛГАН САНА)

Албания /2009	Латвия /2004
Бельгия /1949	Литва /2004
Болгария /2004	Люксембург /1949
Канада /1949	Голландия /1949
Хорватия /2009	Норвегия /1949
Чехия Республикаси /1999	Польша /1999
Дания /1949	Португалия /1949
Эстония /2004	Руминия /2004
Франция /1949	Словакия /2004
Германия /1955	Словения /2004
Юнонистон /1952	Испания /1982
Венгрия /1999	Туркия /1952
Исландия /1949	Бирлашган Қироллик /1949
Италия /1949	Қўшма Штатлар /1949

“ТИНЧЛИК УЧУН ҲАМКОРЛИК” АЪЗО ДАСТУРИГА ҚўШИЛГАН МАМЛАКАТЛАР

Арманистон	Россия
Австрия	Сербия
Озарбайжон	Швеция
Белоруссия	Швейцария
Босния ва Герцеговина	Тожикистон
Финляндия	собиқ югослав Республикаси Македония*
Грузия	Туркменистон
Ирландия	Украина
Қозоғистон	Ўзбекистон
Қирғизстон Республикаси	
Мальта	
Молдова	
Монтенегро	

ЎРТА ЕР ДЕНГИЗИ МУЛОҚОТ ҲАМКОРЛАРИ

Жазоир	Марокаш
Миср	Тунис
Исроил	
Иордания	
Мавритания	

СТАМБУЛ ҲАМКОРЛИК ТАШАББУСИГА (СХТ) ҚўШИЛГАН МАМЛАКАТЛАР

Баҳрайн
Қувейт
Қатар
Бирлашган Араб Амирликлари

* Туркия Македония Республикасини унинг конституциявий номига биноан тан олади

НАТО нимани билдиради?

Шимолий Атлантика Шартномаси Ташкилоти дунёдаги катта ташкилотлардан бири ҳисобланади. Бу сиёсий ва ҳарбий иттифоққа Европа ва Шимолий Америкада жойлашган 28 аъзо мамлакатлар кирилади.

Ушбу мамлакатлар хавфсизлик ва муҳофаза масалалари бўйича ҳамкорлик қилиш учун музокаралар олиб боришади. Бунинг учун НАТО ушбу икки қитъа орасида сиёсий ва хавфсизлик масалалари бўйича ҳамкорлик ўрнатиш учун ажойиб имкон яратган.

НАТО нима билан шуғулланади?

НАТО сиёсий ва ҳарбий воситалар орқали ўз аъзоларини ҳимоя қилишга мажбурият олган. Шунингдек НАТОга аъзо бўлмаган мамлакатлар билан кенг доирадаги хавфсизликка тегишли, муҳофаза ва тинчликни сақлаш каби масалалар бўйича музокара ва ҳамкорлик қилишга ҳам чорлайди.

Музокара ва ҳамкорлик орқали НАТО ўзининг аъзо мамлакатларнинг чегаралари ва чегараларидан ташқаридаги низоларни олдини олишга ўз ҳиссасини қўшмоқда.

НАТО демократия қадриятларини олға суришга ва қелишмовчиликларни тинчлик йўли билан бартараф этишга ўз ҳиссасини қўшмоқда. Масала дипломатия йўллари билан хал бўлмаса НАТО кризис шароитларни олдини олиш ва тинчликни сақлаш учун ўзининг ҳарбий кучларини яққа холда ёки бошқа мамлакатлар ва халқаро ташкилотлар билан биргаликда ишга солади.

Шунингдек НАТОнинг учинчи йўналиши ҳам бор. Булар қуйдагилардан иборатдир: тезкор ижтимоий режалаштириш, Иттифоқдош ва Ҳамкорларга табиий офатлар билан курашишда ёрдам бериш, шунингдек илм-фан ва табиатни муҳофаза қилиш масалаларида ҳамкорликни ривожлантириш.

Ҳар бир аъзо давлатнинг НАТОнинг Брюссельдаги Бош офисларида доимий делегацияси мавжуд. Ушбу қароргоҳни бошқарадиган элчи, Иттифоқнинг маслаҳат ва қарор қабул қилиш жараёнларида ўз ҳукумати номидан иштирок этади.

Ташкилот ичида Шимолий Атлантика Кенгаши энг муҳим сиёсий қарорларни қабул қиладиган органдир. Бу ҳар хил погоналарда мавжуддир ва аъзоларга асосий масалалар бўйича битимга қелишишга НАТОнинг Бош Котиби бошчилик қилади.

НАТОнинг ҳар бир қўмиталаридаги ҳамма қарорлар консенсус йўли билан қабул қилинади. Шунинг учун «НАТО қарори» ҳамма аъзо мамлакатларнинг коллектив ихтиёридир.

НАТОнинг жуда кам сонли доимий қуролли кучлари бор. Шимолий Атлантика Кенгаши операцияни мувофиқлаштирган сўнг аъзо мамлакатлар ўзининг қуролли кучларини ўз ҳошишига қараб жўнатишади. Бу кучлар миссия тугагандан сўнг ўз мамлакатларига қайтадилар.

НАТО қандай ишлайди?

Ҳарбий қўмондонлик тузилманинг роли мувофиқлаштириш ва операцияни ўтказишдир. Тузилма қароргоҳ ва ҳар хил аъзо мамлакатларда жойлашган базалардан иборатдир.

НАТОнинг кундалик фаолияти, фуқаро ва ҳарбий тузилмалари ва хавфсизликни сармоялаш дастури умумий бюджет орқали аъзо мамлакатлар билан қелишилган холда қийматлари бўлинган формула асосида молиялаштирилади.

